ז: הלוקח עובר חמורו פרק ראשון בכורות

תניתוה היוצא מן הטמא טמא. הא [יט](מ)דמשמע לסימן נקטיה לא קשה מידי כדפרישי׳ לעיל (דף ו. ד״ה למה): **הגזין** וצדעין. גרסינן ולא גרסינן מגנים [ז] שזה עוף כמו גזי דלמלת דנקה [ח], לפי׳ ר״ת: **עור** הבא נגד פניו של חמור. פי׳ [כ](מ)כלעיל: **מאי** לאו בין הוא [נא] ואמו מתה.

פי׳ אלמא לא הוי העור לא מן הולד ולא מן האם אלא [נב] הוצא שנתקרם: **לא** בין הוא חי ואמו מתה בין הוא מת ואמו חיה. שהעור כא [נג] בין שניהם מן האם ומן הולד ולפיכך טהור עד שימותו שניהם וכקונטרס [נד] פירש כך בין הוא ואמו מיה בין הוא מת ואמו מיה [נה](אבל [נו] אמו מיה לעולם בעינן וכמו שפיר׳ גרלה דמדנקט רב חסדא בין הוא מת ואמו מתה משמע דאין לו פייעתא אלא מהא דמטהרינן בשניהם מתים [נח] אבל אם האמ׳ מי אין כאן פייעתא: **דג** טהור שבלע דג טמא אסור באכילה. תימה [נט] [מ]מנכת [ס] אהלות (פי״ח מ״ז) [נא]מנו כלב שאכל בשר המת כמה תשהה כמעיו אלא ימים מעט לעת ובעופות ובדגים כדי שתפול לאור ותשרף אלמא תשיב עכול והכא נמי ליתתי ולא מתאבר לחלק בין בשר המת לשאר דברים דשלשה ימים דכלב משמע בכל דבר המלמיתי עלה במסכת שבת פרק השולל (דף קנה:) יודע הקב״ה בכלב שמזונותיו מועטות לפיכך משהה אכילתו כמעיו שלשה ימים ויש לחלק בין איסור לעומאה ויש רוצים להתיר מתוך [מ] משנה זו חטה שנמצאת בספח כמעי תרנגולת ולפי מה שחלקתי בין איסור לעומאה אין זה ראיה עוד [מא] פירש ר״ת דשמא יש להתמיר כר׳ יהודה בן בתירה דבעי מעט לעת [מב] ואם כאלו לומר דאין מילוק בין איסור לעומאה ל״ל [מג] דשמעתא אתיא אלא שהה כדי עיכול ופ״מ אי לא שהה כדי עיכול כדי פריך בגמ׳ כי חזינא דבלע נימא האי אינבלע והאי אשרוצי אשריץ ר״ל [מד] פעם ממהר להתעכל קודם ולא הוי כבלב לעולם [מה] ג׳ ימים:

רוב דגים במים משריצים. [מו] הלכתא כרב אפי דאמר לאומן דגים בתראה ויש להתיר לאומן דגים שקורין [מז] [מ]מרגי״ש הנמצא מון דג בליע״א ואע״ג דלא חזינן דבלע ואין להקשות ממתני׳ דשריץ דג טמא שבלע דג טהור לרב ששת דאסר מי רגלים של המור דאפי׳ לישנא בתרא דרב ששת דאסר מי מדא דמתני׳ לא מיירי אלא גמלא [מח] תוכו דג טהור ואפילו יצאו הכא פשיטא דדגים עייל דגים נפיק [מ]אבל מיס שהבהמה שותה לחלומית הגוף מתערב עמהם וכת״כ [מט] תני גני דגים תאכלו לרבות הטהור שבמעי שהטור שהור ובדגים אינו כן לפי שאין נדוליו ואין לאסור משום דג טמא: [נ] דוקא נקטיה אלא משום כי טהור נקטיה דהא שרינן ביציאתו לחדן משום:

תוספות הוצא מן הטמא טמא. הא [יט](מ)דמשמע לסימן נקטיה לא קשה מידי כדפרישי׳ לעיל (דף ו. ד״ה למה): **הגזין** וצדעין. גרסינן ולא גרסינן מגנים [ז] שזה עוף כמו גזי דלמלת דנקה [ח], לפי׳ ר״ת: **עור** הבא נגד פניו של חמור. פי׳ [כ](מ)כלעיל: **מאי** לאו בין הוא [נא] ואמו מתה.

פי׳ אלמא לא הוי העור לא מן הולד ולא מן האם אלא [נב] הוצא שנתקרם: **לא** בין הוא חי ואמו מתה בין הוא מת ואמו חיה. שהעור כא [נג] בין שניהם מן האם ומן הולד ולפיכך טהור עד שימותו שניהם וכקונטרס [נד] פירש כך בין הוא ואמו מיה בין הוא מת ואמו מיה [נה](אבל [נו] אמו מיה לעולם בעינן וכמו שפיר׳ גרלה דמדנקט רב חסדא בין הוא מת ואמו מתה משמע דאין לו פייעתא אלא מהא דמטהרינן בשניהם מתים [נח] אבל אם האמ׳ מי אין כאן פייעתא: **דג** טהור שבלע דג טמא אסור באכילה. תימה [נט] [מ]מנכת [ס] אהלות (פי״ח מ״ז) [נא]מנו כלב שאכל בשר המת כמה תשהה כמעיו אלא ימים מעט לעת ובעופות ובדגים כדי שתפול לאור ותשרף אלמא תשיב עכול והכא נמי ליתתי ולא מתאבר לחלק בין בשר המת לשאר דברים דשלשה ימים דכלב משמע בכל דבר המלמיתי עלה במסכת שבת פרק השולל (דף קנה:) יודע הקב״ה בכלב שמזונותיו מועטות לפיכך משהה אכילתו כמעיו שלשה ימים ויש לחלק בין איסור לעומאה ויש רוצים להתיר מתוך [מ] משנה זו חטה שנמצאת בספח כמעי תרנגולת ולפי מה שחלקתי בין איסור לעומאה אין זה ראיה עוד [מא] פירש ר״ת דשמא יש להתמיר כר׳ יהודה בן בתירה דבעי מעט לעת [מב] ואם כאלו לומר דאין מילוק בין איסור לעומאה ל״ל [מג] דשמעתא אתיא אלא שהה כדי עיכול ופ״מ אי לא שהה כדי עיכול כדי פריך בגמ׳ כי חזינא דבלע נימא האי אינבלע והאי אשרוצי אשריץ ר״ל [מד] פעם ממהר להתעכל קודם ולא הוי כבלב לעולם [מה] ג׳ ימים:

רוב דגים במים משריצים. [מו] הלכתא כרב אפי דאמר לאומן דגים בתראה ויש להתיר לאומן דגים שקורין [מז] [מ]מרגי״ש הנמצא מון דג בליע״א ואע״ג דלא חזינן דבלע ואין להקשות ממתני׳ דשריץ דג טמא שבלע דג טהור לרב ששת דאסר מי רגלים של המור דאפי׳ לישנא בתרא דרב ששת דאסר מי מדא דמתני׳ לא מיירי אלא גמלא [מח] תוכו דג טהור ואפילו יצאו הכא פשיטא דדגים עייל דגים נפיק [מ]אבל מיס שהבהמה שותה לחלומית הגוף מתערב עמהם וכת״כ [מט] תני גני דגים תאכלו לרבות הטהור שבמעי שהטור שהור ובדגים אינו כן לפי שאין נדוליו ואין לאסור משום דג טמא: [נ] דוקא נקטיה אלא משום כי טהור נקטיה דהא שרינן ביציאתו לחדן משום:

מטמא. הוי משמע מגופיה דטמא מן הטמא משמע מינו של טמא[מא] הן דדמו לתלג: **וכי נמי.** מטמא קאמר שבתוך הטמא הוי ואע״ג דלאו מגופיה מימנן אמיר: **שמכניסות אותן לגופן.** שאוכלין מפרחי האילן ומהן נעשה הדבש כמעיין: **ואין ממליס אותו.** [מו] דוכשנו מגופו וקשיא לרב ששת דהא הכא כיון דלאו מגופייהו מימנו אמיר [מ]: (ב) רב ששת אמר כל שהיה כתוך הטמא [מז] דאמר כר׳ יעקב בטעמא דדבש לאו משום שמכניסות אותן לגופן הוא אלא דרחמנא שרייה בהדיא וגזירת הכתוב היא: **ארץ** [מ] **הטוף טמא.** הולד [ב] ממש בהדיא כתיב כו (ויקרא יא) את אלה תשקצו מן הטוף: **אלא ארץ עוף טמא** [מא] [נ]**שאתה אין אוכל.** דלמהי דייקא ולא אתה דמיהדר ותידוק מיהא אכל אתה אוכל מה שעוף טמא משרץ שאינו ולד דוגמתו כגון דבש. ל״א אלא ארץ עוף טמא מי אתה אוכל [מב] ומאידך קרא נסיב לה [ב] מכל ארץ העוף וגו׳ [מ]: **הגזין והצירעין.** מין אריבה: **דבש דבורים.** דבש הממה [מ](הוו) קרו ליה. דבש הגזין הכי הוא דמיקרו: **טהור.** מלקבל טומאת אוכלין דקתמיה לאו לאמילה עד שיחבר עליו: **עטור אלמא בעי מחשבה.** בניחותא: **דבש בכוורתו.** [מא] ואכתי לא חשיב עליה מייבי הוא בכוורתו. ובדבש דבורים מייבי דאין כוורת אלא לדבורים: **אלי דיחמורתא.** כעין כיסי זכר [מב] שהחמורות מוליאות מרחמן: **ואמורין.** משום אבר מן החי שנתקרו מן הזכר נרחם: **דאויל כבר איילא.** להיקש לה: **ונהרי.** שופך זרע הרבה ונקרש: **עור הבא כנגד** [מג] **פני חמור.** כעין שליא שהחמור ולד בו: **טהור.** מלטמא [מד] כמגע ובמשא: **מאי לאו.** אפילו הולד והאם מתים אפ״ה העור אין מטמא אלמא [מה] דאמר אלא לא מן הולד ולא מן האם אלא פירשא בעלמא הוא: ה״ג **לא כין הוא מי ואמו חיה כין הוא מת ואמו מתה.** שמנון האם הוא והרי היא מיה אכל לגבי אכילה כי אדיא ליה בתר אם אמו אמור: **מתני׳ שבלע.** משמע דידעי ולאי שבלעו: **לפי שאינו גידוליו.** אלא כשהוא מי שבלעו אכל גידוליו שרי שהיוצא מן הטהור טהור: **גמ׳ אשרוצי אשריץ.** דג טהור זה שנמצא בתוך הטמא נשרץ בגופו ועוכרו הוא ואמור: **דג טמא משריץ.** בגופו עוכרו כשאר בהמה ומיה: **דג טהור מטיל ביצים.** ויושב עליהן וממממן על שיוליאם מן הקליפה כעופות: **אי הכי.** דדג טמא משריץ האי דבלע אינבלע והוי ריעי חה שנמצא בתוכו אשרוצי אשריצה ועוכרו הוא ולוסקר: **דרך כיס הריעי.** ולאי עוכרו הוא בכיס הרחם מיבעי ליה [ו] לאשתכוחי: **שמלאו אלם.** שנגמרה כל צורתו וגדול הוא ולאי עוכרו [ז] לא הוי משהאי בהמה כולי האי: **רב אשי אמר.** מתני׳ לאו כדאמרינן בכמה שמעתות אלא מאי דקתני שבלע כיון דרוב דגים במינן משריצים וחה השרץ מין אחר כמו שבלע בפנינו דמי: **כל המוליד.** שיולד עוכר ממנו: **מניק.** שיש לו דדים וכל המטיל ביצים אין לו דדים [ח] ומלקט פירורים ומפרנס בניו: **עטלף.** קנ״א שורי״ץ דומה לעכבר ויש לו כנפים: ה״ג

הדולפנין

כדחזיה דבלע אלא שנמצא בתוכו ולאי דקתני שבלע כיון דרוב דגים במינן משריצים חה השרץ מין אחר כמו שבלע בפנינו דמי: **כל המוליד.** שיולד עוכר ממנו: **מניק.** שיש לו דדים וכל המטיל ביצים אין לו דדים [ח] ומלקט פירורים ומפרנס בניו: **עטלף.** קנ״א שורי״ץ דומה לעכבר ויש לו כנפים: ה״ג

הדולפנין

(מטמא שבמעי הטהור טהור) ואין לחיה אם מסם לאחור דג טמא שבלע דג טהור אחר שיצא מסם לאחור דג טמא אלא מסוס טמא שבמעי [נ]טהור דלילמא ההיא דשרינן ביצא לאון מסוס דחשיב עיכול:

דג טמא משריץ דג טהור מטיל ביצים. בע״ז פרק אין מעמידין (דף מ.) מפרש תרוייהו מטילי ביצים ניחוח זה משרץ מנחון חה משרץ מנפנים:

סמרא לאו ביצים נינהו אלא דגעא ראיילא הוא דאדיל בתר איילתא למיזקיק לה ולא מקבלא ליה איילתא משום דרחמה צר וכיון דחזיא ולא מקבלא ליה [ז] אדיל בתר שרוטא לאיילא יתמורתא ועד שהוא הולך אחריה סובל בגופו שבבת זרעו ומתבשל בגופו הרבה וכשבא על היתמורתא אגב דנתקרש הזרע הרבה אינו נבלע בגופה ומוציאתו לחדן עם הריעי שלה ואותו זרע כיון שנתבשל נראה כעין ביצים ואינן ביצים ושרי דלאו כאבר מן החי נינהו: עור הבא כנגד פניו של חמור טהרין כאכילה שכשנולד החמור יש לו עור רק על פניו כעין שליא ולאו שליא הוא ואינו דבוק נמי לפניו אלא רק הוא ברוח בפני עצמו ופרישא בעלמא הוא: חגיא דסמייענא לך. דפרישא כעלמא הוא: עור הבא כנגד פניו של אדם. דהכי נמי יש לאדם עור רק על פניו כשנולד ואותו עור אינו לא מן האם ולא מן הולד וטהור הוא משום טומאת מה: לא בין הוא חי ואמו מתה. דשרינן ליה בתר חי הא לאו הכי סטמא: והתניא בין הוא מת ואמו מתה טהור אי תניא תניא: שעמא דחדיניה לרב טמא דבלע רב טהור. משום הכי מוחר באכילה

א) מכשירין פ״ו מ״ד. ב) נתמצה דמכשירין אינתא דבשם סלרשין ולא נוכר הנשון. ג) כ״ב ס״ב. ד) הוסקמתא נלה פ״ד ה״ד. ה) [נכנס קמוי ומ״ג]. ו) [מיתה מגלן מטולל הכנה והכמלה״ם ליתתא]. ז) [ע״ז מ.]. ח) שיין לע״ח. ט) של טמא הס״ד ואמ״ב ד״ה וכמי נמי מיתא דטמא הן בתוכן הטמא הס״ד ואכ״ל ואמ״ב ד״ה הוא דאמר כרי׳ דטעמא כר׳ מ״ל ל״ב. ל) מאי אתה אוכל לחכי דייקה ל״ב. מ) [הוכיח על אחרים שקן הוא לכם]. נ) ל״ב מ״ו. ס) ל״ח דמשמע לעל דלסימן נקטיה לא קשה מידי ופוכיחי לעיל ל״ב. ע) ל״ל שלא. פ) ל״ב. צ) ל״ל מן. ק) [ריעי תוס׳ תמחות פט. ד״ה דלגזין. ר) ל״ל דשמעתין אתתא ל״ב. ש) הוריעכם ל״ב. ת) עיין לעיל ל״ב. א) ל״ב מ״ו. ב) [ולאן לאחר משום דג טמא כל״ל]. ג) טהור נקטיה הכא שריץ כי משום שחיב עיכול ומשיב כעפרת הס״ד.

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה טמטא וכו׳ של טמא והוי נמי מינא דטמא הן דדמו לתלג: (ב) ד״ה שמכניסות וכו׳ שרי אלמ״ל ואמ״ב מ״ה הוא רב ששת דאמר וכו׳ הטמא טמא לתמר:

רבינו גרשום

הטמא. קאמר כלומר הני דנפקי דהוו מין טמא דעכירי כמין חלב טמאין: ואיכא דאמרי דסוסים וגמלים לא קא מיבעיא להו דלא שתו אינשי כי קמיבעיא להו דחמור דשתו אינשי ומעלו לירקונא מאי אמר להו רב ששת תניתוה היוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור והני נמי מטמא קאתי מיתיבי מפני מה אמרו דבש דבורים מותר מפני שמכניסות אותו לגופן ואין ממצות אותו מגופן הוא דאמר כר׳ יעקב דאמר דבושא רחמנא שרייה דתניא ר׳ יעקב אומר אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף זה אתה אוכל ואי אתה אוכל שרץ עוף טמא שרץ עוף טמא בהדיא כתיב אלא דבש דבורים מותר מפני שמכניסות אותו לגופן אי אתה אוכל אבל אתה אוכל מה שעוף טמא משרץ שאינו ולד דוגמתו כגון דבש. ל״א אלא ארץ עוף טמא מי אתה אוכל וכל אתה אוכל ומאידך קרא נסיב לה [ב] מכל ארץ העוף וגו׳ [מ]: **הגזין והצירעין.** מין אריבה: **דבש דבורים.** דבש הממה [מ](הוו) קרו ליה. דבש הגזין הכי הוא דמיקרו: **טהור.** מלקבל טומאת אוכלין דקתמיה לאו לאמילה עד שיחבר עליו: **עטור אלמא בעי מחשבה.** בניחותא: **דבש בכוורתו.** [מא] ואכתי לא חשיב עליה מייבי הוא בכוורתו. ובדבש דבורים מייבי דאין כוורת אלא לדבורים: **אלי דיחמורתא.** כעין כיסי זכר [מב] שהחמורות מוליאות מרחמן: **ואמורין.** משום אבר מן החי שנתקרו מן הזכר נרחם: **דאויל כבר איילא.** להיקש לה: **ונהרי.** שופך זרע הרבה ונקרש: **עור הבא כנגד** [מג] **פני חמור.** כעין שליא שהחמור ולד בו: **טהור.** מלטמא [מד] כמגע ובמשא: **מאי לאו.** אפילו הולד והאם מתים אפ״ה העור אין מטמא אלמא [מה] דאמר אלא לא מן הולד ולא מן האם אלא פירשא בעלמא הוא: ה״ג **לא כין הוא מי ואמו חיה כין הוא מת ואמו מתה.** שמנון האם הוא והרי היא מיה אכל לגבי אכילה כי אדיא ליה בתר אם אמו אמור: **מתני׳ שבלע.** משמע דידעי ולאי שבלעו: **לפי שאינו גידוליו.** אלא כשהוא מי שבלעו אכל גידוליו שרי שהיוצא מן הטהור טהור: **גמ׳ אשרוצי אשריץ.** דג טהור זה שנמצא בתוך הטמא נשרץ בגופו ועוכרו הוא ואמור: **דג טמא משריץ.** בגופו עוכרו כשאר בהמה ומיה: **דג טהור מטיל ביצים.** ויושב עליהן וממממן על שיוליאם מן הקליפה כעופות: **אי הכי.** דדג טמא משריץ האי דבלע אינבלע והוי ריעי חה שנמצא בתוכו אשרוצי אשריצה ועוכרו הוא ולוסקר: **דרך כיס הריעי.** ולאי עוכרו הוא בכיס הרחם מיבעי ליה [ו] לאשתכוחי: **שמלאו אלם.** שנגמרה כל צורתו וגדול הוא ולאי עוכרו [ז] לא הוי משהאי בהמה כולי האי: **רב אשי אמר.** מתני׳ לאו כדאמרינן בכמה שמעתות אלא מאי דקתני שבלע כיון דרוב דגים במינן משריצים חה השרץ מין אחר כמו שבלע בפנינו דמי: **כל המוליד.** שיולד עוכר ממנו: **מניק.** שיש לו דדים וכל המטיל ביצים אין לו דדים [ח] ומלקט פירורים ומפרנס בניו: **עטלף.** קנ״א שורי״ץ דומה לעכבר ויש לו כנפים: ה״ג

הדולפנין

מסורת הש״ס

(מא) דבדה כפ׳ כל היד לפי׳ ר״ת והה״א הוא של שמנון וגזין: (מב) פי׳ שליא הס״ד: (מג) הוא חי ואמו חיה כין הוא מת ואמו: (מד) אלא מן הוצע שנתקרש ודחי: (מה) בא מן שעיתם: (מו) ובקונט׳ גרים כין הוא חי ואמו: (מז) ואמו חיה: (מח) מתים נמצא דהוי כפרש בעלמא אבל: (מט) חיפה דבמסכת אהלות הגן נבי כלב שאכל: (נ) מתוך האי משנה חטה: (נא) עוד אמר ר״ת: (נב) ציל דהכא מיירי בלא שהה: (נג) ר״ל דשעמים מהר: (נד) דלעולם כב׳ ימים: (נה) נראה דהלכתא כרב אשי: (נו) שקורין האיגש נמצאות תוך דג טמא גדול שקורין: (נז) נמצא בחוכו של דג טמא ואפילו יצא נמי לא דמי דדג ע״ל דג נפיק אבל: (נח) רבת״כ תניא גבי: (נט) טהור הטמא שבמעי הטהור טהור ובדגים אינו כן לפי שאין נדוליו ואין לאסור משום דג טמא: (נ) דוקא נקטיה אלא משום כי טהור נקטיה דהא שרינן ביציאתו לחדן משום:

(א) מ״ד פ״ג מהלי מאכלות אסורות הלי ג טוס״ש י״ד סימן פא סעיף מ: כז ב מ״ד פ״ב טוס״ש סס סעיף ט: כח ג מ״ד פ״ה מהלכות טומאת אוכלין הל׳ יח: כט ד (מ״ד פ״ג מהלי מאכלות אסורות) טוס״ש י״ד סימן פא סע״ג: ל ה מ״ד פ״ד מהלי מאכלות אסורות הלכה כ ועיין בהסגות ומכ״מ טוס״ש סס סעיף ד: לא ו מ״ד פ״ג מהלכות טומאת מת הל׳ יב: לב ז מ״ד פ״ה מהלכות מאכלות אסורות הלכה ה טוס״ש י״ד סי׳ פב סעיף ט: לג ח מ״ד סס טוס״ש סס סעיף י:

תורה אור השלם

1. אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף ההלך על ארבע אשר לו כרעים מגמל לארנבת לשפן כי עלה הארץ: ויקרא יא כא

לעזי רש״י

קלב״א שוריי״ץ. עטלף.

מוסף רש״י

דג טמא משריץ. דג עלמו נמנני אמו (ע״ז ס.).

שיטה מקובצת

(א) ואינן ממצות: (ב) דאמר רהני רחמנא רחיבת דובשא נמחוק: (ג) אלא. ס״א מהאי קרא דכתיב וזה אשר לא תאכלו וגו׳ שרץ: (ד) הגזין. פסרוש בתוספתא בס״ק פסני שהוא ריר: (ה) לרבות דבש דבורים ולהוציא דבש הגזין: (ו) באכילה כמאן דלא: (ז) מחשבה מכלל דדבש דבורים לא בעי מחשבה תניא: (ח) אוכלין. גליון ראי״ת והלא כמס׳ מכשירין חשיב ליה בהדי משקין ר״ל דהכא מיירי בעודו עם השעוה ותהם כשהופרש מכוני: (ט) במחשבה הני חלי. עיין בערוך ערך חלי: ן רבנן קמיה דרב ספרא למימר ביעי כו׳ אמר להו רב ספרא: (י) חיבת בגלן נמחק: יא) דרך בית הרעי: יב) נחמן בר יצחק אמר: יג) משריצין. ס״א במינן משריצין אי הכי מאי אריא כדתינא דבלע אפילו לא חזינא נמי הי״נ קאמר כיון דרוב דגים במינן משריצין כמי שבלע בפנינו: יד) ואין מכאים אותו מגופו. ס״א מכשרו וקשיא: טו) הטמא טמא: יז) שרץ עוף טמא: יח) טמא נמי אתה אוכל: יט) אוכל ומאידך תנא וכו׳ ולי נראה דאם כן לשון הברייתא ליתא ולשון ראשון עיקר. תוספות תינוקות: כ) לה וזה אשר לא תאכלו מהם הנשר וכו׳ וכל שרץ העוף: כא) דאמרי לא: כב) זכר שהחמורה מוציאה מרחמה הס״ד: כג) כנגד פנים של חמור: כד) מלטמא באהל במגע ובמשא: כה) אלמא דאינו לא מן הולד: כו) ליה לאשכוחי הס״ד: כז) עוברו הוא לא: כח) דדים אלא מלקט ורדי פי׳ מלקט מאכל כראמרינן בכמס׳ שבת שהלקטין לתרנגולים. תוס׳ זיעוניות: כט) הא דאמרינן לעיל לסימן: ל) חגבין שוהר

הגהות הגר״א

(א) אלא לא חזינה דבלע אמרינן אשרוצי אשריץ כלומר דהא דג טמא איעבר להאי דג טהור במעיו: דתניא דג טמא משריץ. מתעבר ומוליד ולולוחיו: דג טהור מטיל ביצים ומחממן עד שיש בהן צורה ובוקען ויוצאין: האיך דבלע איעבלא במעיו והאי דנמצא בפנינו אשרוצי אשרוצייה ולוחסר: כגון שנמצא. להאי דג טהור דרך בית הרעי דטמא ראם איתא דאשרצי לא משתכח בבית הרעי אלא כשילייחו. או שנמצא בבית הבליעה שאין דרכו של וולד להיות שם. או שנמצאו שלם ראם איתא דהוי דולד לא הוה שלם נמור אלא יאי כלעו: רב אשי אמר כיון דרוב דגים שנאין במינן משריצין מולידין ולא מין אחר והאי כיון דשהוה הוא שנמצא בבטנו כמי שבלע בפנינו דוודאי דג טמא אינו משריץ אלא מינו: כל המוליד מניק ולדותיו וכל המטיל ביצים מלקט ביצים וישב עליהן ומחממן ובכך פרה ורבה. ואיכא דאמר מלקט שאינו מניק אלא מלקט המאכל בפיו הזרקו לפני ולדותיו ובכך מפרנס:

(מ) מ״ד פ״ו מ״ד. (נ) נתמצה דמכשירין אינתא דבשם סלרשין ולא נוכר הנשון. (ס) כ״ב ס״ב. (ע) הוסקמתא נלה פ״ד ה״ד. (פ) [נכנס קמוי ומ״ג]. (צ) [מיתה מגלן מטולל הכנה והכמלה״ם ליתתא]. (ק) ע״ז מ.]. (ר) שיין לע״ח. (ש) של טמא הס״ד ואמ״ב ד״ה וכמי נמי מיתא דטמא הן בתוכן הטמא הס״ד ואכ״ל ואמ״ב ד״ה הוא דאמר כרי׳ דטעמא כר׳ מ״ל ל״ב. (ת) מיתלי ובכי ורב ששת אמר כל שהיה כתוך הטמא הס״ד ואכ״ל ואמ״ב ד״ה הוא דאמר כרי׳ דטעמא כר׳ מ״ל ל״ב. (א) מאי אתה אוכל לחכי דייקה ל״ב. (ב) [הוכיח על אחרים שקן הוא לכם]. (ג) ל״ב מ״ו. (ד) ל״ל דשמעתין אתתא ל״ב. (ה) הוריעכם ל״ב. (ו) עיין לעיל ל״ב. (ז) ל״ב מ״ו. (ח) [ולאן לאחר משום דג טמא כל״ל]. (ט) טהור נקטיה הכא שריץ כי משום שחיב עיכול ומשיב כעפרת הס״ד.

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה טמטא וכו׳ של טמא והוי נמי מינא דטמא הן דדמו לתלג: (ב) ד״ה שמכניסות וכו׳ שרי אלמ״ל ואמ״ב מ״ה הוא רב ששת דאמר וכו׳ הטמא טמא לתמר:

רבינו גרשום

הטמא. קאמר כלומר הני דנפקי דהוו מין טמא דעכירי כמין חלב טמאין: ואיכא דאמרי דסוסים וגמלים לא קא מיבעיא להו דלא שתו אינשי כי קמיבעיא להו דחמור דשתו אינשי ומעלו לירקונא מאי אמר להו רב ששת תניתוה היוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור והני נמי מטמא קאתי מיתיבי מפני מה אמרו דבש דבורים מותר מפני שמכניסות אותו לגופן ואין ממצות אותו מגופן הוא דאמר כר׳ יעקב דאמר דבושא רחמנא שרייה דתניא ר׳ יעקב אומר אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף זה אתה אוכל ואי אתה אוכל שרץ עוף טמא שרץ עוף טמא בהדיא כתיב אלא דבש דבורים מותר מפני שמכניסות אותו לגופן הוא אלא דרחמנא שרייה בהדיא וגזירת הכתוב היא: **ארץ** [מ] **הטוף טמא.** הולד [ב] ממש בהדיא כתיב כו (ויקרא יא) את אלה תשקצו מן הטוף: **אלא ארץ עוף טמא** [מא] [נ]**שאתה אין אוכל.** דלמהי דייקה ולא אתה דמיהדר ותידוק מיהא אכל אתה אוכל מה שעוף טמא משרץ שאינו ולד דוגמתו כגון דבש. ל״א אלא ארץ עוף טמא מי אתה אוכל [מב] ומאידך קרא נסיב לה [ב] מכל ארץ העוף וגו׳ [מ]: **הגזין והצירעין.** מין אריבה: **דבש דבורים.** דבש הממה [מ](הוו) קרו ליה. דבש הגזין הכי הוא דמיקרו: **טהור.** מלקבל טומאת אוכלין דקתמיה לאו לאמילה עד שיחבר עליו: **עטור אלמא בעי מחשבה.** בניחותא: **דבש בכוורתו.** [מא] ואכתי לא חשיב עליה מייבי הוא בכוורתו. ובדבש דבורים מייבי דאין כוורת אלא לדבורים: **אלי דיחמורתא.** כעין כיסי זכר [מב] שהחמורות מוליאות מרחמן: **ואמורין.** משום אבר מן החי שנתקרו מן הזכר נרחם: **דאויל כבר איילא.** להיקש לה: **ונהרי.** שופך זרע הרבה ונקרש: **עור הבא כנגד** [מג] **פני חמור.** כעין שליא שהחמור ולד בו: **טהור.** מלטמא [מד] כמגע ובמשא: **מאי לאו.** אפילו הולד והאם מתים אפ״ה העור אין מטמא אלמא [מה] דאמר אלא לא מן הולד ולא מן האם אלא פירשא בעלמא הוא: ה״ג **לא כין הוא מי ואמו חיה כין הוא מת ואמו מתה.** שמנון האם הוא והרי היא מיה אכל לגבי אכילה כי אדיא ליה בתר אם אמו אמור: **מתני׳ שבלע.** משמע דידעי ולאי שבלעו: **לפי שאינו גידוליו.** אלא כשהוא מי שבלעו אכל גידוליו שרי שהיוצא מן הטהור טהור: **גמ׳ אשרוצי אשריץ.** דג טהור זה שנמצא בתוך הטמא נשרץ בגופו ועוכרו הוא ואמור: **דג טמא משריץ.** בגופו עוכרו כשאר בהמה ומיה: **דג טהור מטיל ביצים.** ויושב עליהן וממממן על שיוליאם מן הקליפה כעופות: **אי הכי.** דדג טמא משריץ האי דבלע אינבלע והוי ריעי חה שנמצא בתוכו אשרוצי אשריצה ועוכרו הוא ולוסקר: **דרך כיס הריעי.** ולאי עוכרו הוא בכיס הרחם מיבעי ליה [ו] לאשתכוחי: **שמלאו אלם.** שנגמרה כל צורתו וגדול הוא ולאי עוכרו [ז] לא הוי משהאי בהמה כולי האי: **רב אשי אמר.** מתני׳ לאו כדאמרינן בכמה שמעתות אלא מאי דקתני שבלע כיון דרוב דגים במינן משריצים חה השרץ מין אחר כמו שבלע בפנינו דמי: **כל המוליד.** שיולד עוכר ממנו: **מניק.** שיש לו דדים וכל המטיל ביצים אין לו דדים [ח] ומלקט פירורים ומפרנס בניו: **עטלף.** קנ״א שורי״ץ דומה לעכבר ויש לו כנפים: ה״ג

הדולפנין

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com